Jo. Robert. Anatom. lib. de magnet.

R
III

TRACTATVS NOVI DE MAGNETICA VVLNERVM CVRATIONE,

Authore
D. RODOLPHO GOCLENIO,
MED. D. & Professore
Marpurg. ordinario,

BREVIS ANATOME,

Exhibita arte & manu
IOHANNIS ROBERTI,
Societ. IESV Theologi.

LOVANI,
Typis CHRISTOPH. FLAVI.

---

cIↃ. IↃc. xvI

Cum Gratiâ & Privilegio.

Reverendo admodum,
& Amplissimo
DOMINO,
D. GODEFRIDO
LEMMENS,
PRÆSVLI
FLIDERBACENSI
MERITISSIMO;
Necnon,
STATVVM
BRABANTIÆ
ASSESSORI
SECVNDO.

A 2

*V*T gemmam non à mole solemus æstimare, sed à probitate atque pretio: ita meliores Ingeniorum fœtus. Nec Libellum, si bonus est, sua exilitas unquam obscurabit. Et tamen hic hodie sive mos sive morbus quasi invaluit, ut non nisi vasta atque ingentia plausum inveniant & admirationem. Verùm enimvero res etiam maximè arduas erudito scribendi Laconismo quàm pulcherrimè confici posse, docuit abunde Reverendus & Eximius Vir, P. IOANNES ROBERTI, Societatis IESV Theologus, Probitate, Doctrinaq; laude Clarissimus, hoc suo contra RODOLPHI GOCLENI deliria Libello, si eruditionis pondus libretur, gravissimo,

mo; si acuminis solertia, prorsus Spartano. Hunc ego typis meis descriptum, Tibi, Reverende admodum & Amplissime PRÆSVL, *Offero, Consecróque, tuo planè Patrocinio dignum. Nam, ut erga egregiam* ROBERTIORVM *Familiam affectus tuus est, Humanitatis istud officium à te ultrò videtur exigere Fama Viri in eâ Præstantissimi, quicum tu non inferiori Pietatis Zelo omnis Improbitatis, Blasphemiæ, Impietatis & Hæreseos (quæ & alia vesaniæ prodigia hoc Libello impugnantur) semina & fomenta ita detestaris exsecrarisq́; ut quicquid Gloriæ Dei, quicquid Ecclesiæ ipsius vel obliquo videtur radio adversari, stirpitus & è sedibus imis evulsum cupias, & eradicatum. Hinc ampliùs se tua*

Virtus extendit. Nam in illo Dignitatis fastigio collocatus, non solùm Monasterij tui, sanctissimè à te constituti & ordinati, sed etiam Patriæ res eâ prudentiâ, integritate, consilio gubernas administrasq́, ut dubites, majúsne tu ab Infulâ tuâ, an illa à te lumen accipiat & splendorem. Deinde cum felicissimâ illâ Fratrum ROBERTIORUM *triade, pari affectu in Litterarum dignitatem conspiras: & quas à puero familiarissimas semper habuisti, eas ita nunc æstimas, ut satis non putes Ecclesiæ Reiq́ Publicæ prodesse, nisi & his velut alteris & melioris notæ gemmis sacrum Infulæ tuæ apicem circumvestias exornésque. Munusculum hoc igitur, quod pretium totum ab Auctore, aliquod à me*

quo-

quoque ornamentum capit, sic admittes, quemadmodum & tu ROBERTIOS *amas, & Litteras Doctrinámque elegantiorem complecteris: méque hoc pignore inter Cultores tuos censeri patieris; cui hoc in votis semper fuit, ut quem Reverendo* P. SAILLIO *Tuo, illi Patrono meo, cultum debeo, tuis quoque Virtutibus devoverem.* LOVANI, *è meo Typographeio, Kalendis Februar.* CIϽ. IϽC. XVI.

Reverendæ admodum
Amplitudinis Tuæ
Observantissimus,

IO. CHRISTOPH. FLAVIVS
Typographus.

CENSVRA

CHRISTIANA.

HÆC *Dogmata, atque hæc Stigmata,*
Compendio LECTOR *vide.*
Sunt ista, DE MAGNETICA
CVRATIONE VVLNERVM
GOCLENIANA *Dogmata,*
Absurda, vana, & impia.
Sunt illa DE MAGNETICA
CVRATIONE VVLNERVM
ROBERTIANA *Stigmata*
Acuta, docta, & ter pia.
Quid fœdius? quid pulchrius?
Sunt digna Averno Dogmata,
Sunt digna Cœlo Stigmata.

BONE

BONE ET CORDATE

LECTOR,

I. INopinatò nuper allatus ad me Libellus est cum hac nomenclatura: TRACTATVS *novus de* MAGNETICA VVLNERVM *curatione, citra ullum dolorem, & remedij applicationem, &* SVPERSTITIONEM. *Author Rodolphus Goclenius, Med. D. & Profess. Marpurg. Ordin. Anno 1613. Francofurti, impensis Petri Musculi, & Ruperti Pistorij.*

II. Quo obiter inspecto, cohorrui ad impietatem: le-

cto, identidem tacitus repetii illud è vetuſto Poëta, leviter immutatum:

O Divi, horribilem, & ſacrum
Libellum:

Libellum, inquam, quem quo nomine appellem, non invenio; niſi lubeat vocare *Idolo-magico-goëticum*, aut *Idolo-magico-maniacum*. Tam enim apertè, & omni verecundiæ velo remoto, *Idololatriam*, *Magiam*, *Goëticam*, ſive *Præſtigiatricem* diſciplinam profitetur, ut quàm eſt *Epiphanes*, tam videatur eſſe *Epimanes*; id eſt, quàm *clarus*, tam *inſanus*, qui quidem ſic putet Chriſtianos homines inſanire, ut cæci tali duce in Barathrum præcipites ruant.

Ne

III. Ne calumniari me dicas, ex ipſo *Libello* id oſtendam paucis. Optimo utique animo, atque eò dumtaxat, ut ſimpliciores, & nimis albæ animæ hac tartarea fuligine ne inficiantur; atque etiam, ut omnibus innoteſcat, ex hæreſi prodire Idololatriam, & cæteras, quas dixi, peſtes. Ergo audi.

IV. Principiò, in ipſo Programmate profitetur Libellus, ſe *mirandarum, & in naturæ majeſtate abditarum rerum cauſſas patefacere*. In Præfatione, quæ affert, vocat *recondita & abſtruſa*. Lege totum Tractatum. Ne verbo quidem invenies aliquid explicatum, oſ-

tenſum, apertum, probatum. Tantùm aſſerit D. Rodolph⁹, & hoc probaſſe eſt. Loquor de eo, quod probandum propoſuerat, & promiſerat; aut de iis, quæ tanquam principia probationi præſtrui dicuntur. Reſpondebit fortè, ſe authores adduxiſſe, *antiquiſſimos naturæ exploratores* (*32.*) quos iſtos dicis? Nempe *Ragaël*, *Chaël*, *Hermetem*, *Thetel*, *&* *Rabinicum Pſeudoſalomonem*. (*39. 42. 49 54. 55.*) Nec injuriã, nec contumeliam faciam D. Goclenio. Ipſi uni plus tribuo, quàm toti huic tam illuſtrium authorum Pentadi, quos nemo prudens, aut probus, inter prudentes, probóſve ullius coloris novit, etſi nec

nec illi, nec ulli alteri quicquã tribuere possum in hac vanitate.

V. Visne eam vanitatem distributam videre, & quasi deartuatam? scio te velle. Audi igitur primùm de

IDOLOLATRIA,

Qua redundat hic Tractatus, & undique exundat: sed audi ex plurimis pauca, gratia exempli.

IDOLOLATRIA est, asserere, Iaspidem SACRIFICIA Diis *reddere accepta* (pag. 22.)

Idololatria, *metalla Stellis* DEDICARE (30.)

Idololatria, *victoriam inimicorum in prœlio* tribuere MARTI. (43.)

Ido-

Idololatria, *Nycticoraci scientiam tribuere, quia Palladis avis est.* (58.)

Idololatria denique, jubere describi Imagines IOVIS, VENERIS, MINERVÆ, iisq; admirandam eo nomine energiam tribuere. (passim toto libello.) Sileo alia: jam verò

VI. MAGIA

Varia, multiplex, perpetua est in hoc portentoso Tractatu. Nam celebratur

DIVINATIO,

Dum tribuitur potui Theangelidis (19) idq; experientia compertum dicitur (18.) Item Magico sigillo posse à *Spiritibus Aquaticis responsa accipi, si tecum habeas in ripâ fluvij* (49): quod

quod per novam Idololatriã ſimul & Blaſphemiam eſt facere improbos homines DEOS. Notum eſt enim illud veridici Vatis: *Annuntiate quæ ventura ſunt in futurum, & ſciemus, quia Dij eſtis vos.* Iſa. 41. 23. DIVINATIO denique (*Ridete, quicquid eſt domi cachinnorum*, niſi magis ringi oportet) tribuitur imagini ASINI. (40.) Quis jam miretur, vel *umbram Aſini* eſſe in proverbio; vel ſubjugale mutum animal, hominis voce loquens, prohibuiſſe Prophetæ inſipientiam? 2. Pet. 2. 16. ecce jam novo invento *Aſini imago* Propheta facta eſt. Iam verò non deſunt in hoc libro Pãmagico Præ-

VII. PRÆSTIGIÆ.

Nonne enim Fascino Præstigiator utitur, qui efficit, ut vecordi imagine tabulæ in cõvivio subjecta, *nemo comedens cum dextrâ* [sic loquitur præclarum dogma] *satietur?* [52. 60.] Sic Milo ille non bovem unum, sed totas hecatombas devorasset. Neq; rursum abest

ONIROCRITICA,

Sive somniorum vanitas: nã præcepta tradit, quibus *in somno facit terribilia videre, ac mirabilia* [40] *aut res delectabiles facit apparere* [68.] Porrò

VIII. NECROMANTIA,

Et cum Diabolo familiaritas aperta passim traditur. Vel cùm nescio quam *virtutem* fingit

git, *convocandi, congregandi, & constringendi dæmonas* [*40.*] vel cùm *dæmones* facit *obedientes*, [*41. 51.*] & quidem *subterraneos* [*48.*] vel cùm jubet vocare *Aquaticos Spiritus*, & ab eis *de quæsitis responsa* pollicetur [49] vel cùm Spiritus eò adducit, ut non quovis modo obediãt, sed *revelent* QVALESCVNQVE THESAVROS [53.] Vbi estis Midæ, Crœsi, hominum mendicabula? præ hoc Mago, dico. Vel denique, cùm *habilem facit ad convocandos Spiritus, ac in eorum* CONVERSATIONE ESSE. [*71.*]

IX. Euge Conversator! quid mirum, si hanc tam multipli-

cem

plicem Magiam comitetur

BLASPHEMIA

Minimè ſimplex? Quoties enim neſcio quibus ſtultarum imaginum quiſquiliis ea vis tribuitur, ut non modò hominũ, ſed & DEI GRATIAM concilient? (57) (63) vel DEI DILECTIONEM? (58) Et quidem quod boni Calviniſtæ hactenus non patiuntur tribui *Operibus bonis, ut* DEI *Gratiæ augmentum promereri poſſint*, ne ſi à Gratia quidem eadem profecta ſint; hoc jam illis facilè præſtat *Galli imago*, aut *trium puellarum*, aut *hominis coronati*, aut *Arietis*, *Leonis*, *&* *Sagittarij*, (ibid.) O facilem & felicem Theologiam!

Quid

X. Quid igitur mirum, ſi Diſciplina illa nobilis, qua hæc talia efficiuntur, tantis à D. Rodolpho elogiis cælo æquatur? nimirum dicitur MYSTERIVM (6. 28. 30. 32.) Dicitur *cognitio* eſſe *rerum abstruſarum, & in natura* MAIESTATE *penitus occultarum* (6) Dicitur habere *effectus* MIRACVLOSOS (89.) Ipſæ actiones dicuntur MIRACVLOSÆ, (29.) Et quiſquam deinceps dicat, Calviniſtas nulla patrare *miracula*? Dicitur item MAGIA *vera & naturalis* (29.) Itaque immeritò D. Rodolphus (quod ipſius pace dictum ſit) ad hujus diſciplinæ commendationem addidiſſe mihi videtur

tur *Sigilla* quædam, & *Sculpturas* hujus artis fœtus, *gestari & custodiri* debere *magnâ cum* REVERENTIA & DEVOTIONE (39.) maximè cùm sciat, magistrum suum Calvinum, & fratres Calvinicolas ferre non posse, ut *Reverentiæ* quicquam aut *Devotionis* impendatur Imagini S AFRÆ, quæ *Draconem* DEI ope occidit: cùm ipse D. Goclenius inter ea, quæ *magnâ cum Reverentiâ & Devotione gestari* vult, & *custodiri*, primo loco ponat DRACONIS FORMOSI *imaginem*, (ibid.)

XII. Hunc pictum fictúmve Draconem, aut alias aliarũ Imaginum nugacissimas, impiissimasque nugas, quis putet

tet efficere poſſe, quæ toto Libello deprædicat D. Rodolphus? Qui ſi hæc ſua Magica arte præſtare poteſt, in hac quidem vita felicior homo nũquam fuit, quippe cui nihil adſit mali, nihil abſit boni. Lubet hæc duo oſtendere obiter, ut quæq; fortuitò occurrent, & velut per Satyram: ne, qui ulcus illud propudioſi codicilli non viderit, me illi puris tantum falsò aſſcribere arbitretur.

XIII. Igitur Characteres iſti, ſi D. Rodolpho credimus, omnia mala amoliuntur, ut *Podagram* (37.) *Fulgura, Tempeſtates, Vitia, Faſcinationem, Maleficia* (41) *Ebrietatem, Dæmones,*

Mor-

Morbos brutorum (*43.*) *Phrenesin, Lunaticum delirium* (*44.*) *Venena* (*45.*) *Bestias terrenas & marinas* (*46.*) *Febres* (ibid.) *Serpentes, Epilepsiam* (*48.*) *Inimicos, Latrones, Feras 53.*) *Omnem læsionem,* quod vulgò vocant, *wider hauwen und stechen* (*50. 57. 62.*) *Incantationes* (*58.*) *Canes,* quos nec *mordere* permittunt (*71.*) ac ne *latrare* quidem [*61.*] *Mortem violentam, Submersionem, Casus adversos* [*63.*] *Infortunia* [*68.*] *Damna aquæ, Maniam, Dæmonum versutias, Hydropem, Pestem* [*71*] *Scorpiones* [*72.*] Satin' hęc sunt? non sunt. Nam etiam morbos omnes, & MORTEM arcent: Siquidem *Centauri figura gestãtem reddit constantem, & sanum*

PER-

PERPETVA SANITATE [71] O grandia MIRACVLA CALVINISTICA! & cujusmodi nemo Catholicus, nemo Sanctus unquam patravit. sed audi majora.

XIV. Non satis est, mala omnia procul averruncare: nam etiam eadem lepida sigilla omnia quæ velis BONA conferunt. Ostendo iterum ordine ipsius Libelli, id est, nullo. Conferunt, inquam, *Audaciam, Principum favorem, Lætitiam, Venustatē, Robur, Ingenium, Memoriam* [37] *Sanitatem, Libertatem* [40.] *Victoriam in bello* [42] *Thesauros, Victoriam in caussis civilibus* [43] REGNVM, (vivat Rex D. Goclenius!) *Divitias,*

vitias, Felicitatem in Aucupio, Piscatione, Venatu, [*44.*] *Mercaturam prosperam, Concordiam, Frequentem ad convivia vocationem* [Parasitorum votum!] *Aspici ab omnibus cum admiratione & stupore,* & videlicet, *Dicier, Hic est.* Quin & INVISIBILEM fieri [45.] Credo, cùm Diabolus tales impostores è medio rapit. Adde *Fructus terræ, Iustitiam, Castitatem, Astutiam, Prudentiam* [*47.*] *Fortitudinem militarem, Felicem terræ culturâ, Bestiarum obedientiam,* [en restitutam Adami potentiam! an & innocentiam?] [48.] Adde & *oracula* [*49.*] *Medicinæ peritiam* [*50*] Hinccine emersit tua, D. Gocleni? *Somnia quæcumque*

cumque volueris (52) In verbis prudentiam, Potentiam (55) Audaciam, Divitias, honores, DEI *& hominum gratiam, Animositatem adversus Dæmones, Principum obedientiam (57) Itinera felicia, Matrimonij concordiam, Scientiam, Eloquentiam (58) Astutiam, Felicitatem in duello, Bonam Famam, (59) Victum & amictum (62) Oculorum incolumitatem (63) Honores muliebres, Sanitatem, Quietẽ, Somnum (68) Velocitatem (69) Felicitatem in mari (70) Virginitatẽ perpetuam (71.)* I jam, & dic, Calvini asseclas non amare castitatem.

XV. Quid ad hæc addi potest? verbo dicam, OMNIA. Mentior, si non leges hæc ver-

ba: QVICQVID *petierit, obtinebit* (55.) &, *Facitq; potentem, &* OMNIA *impetrantem* (ibid.) & OMNIA *ad optatum finem deducere* (66.) Ita quidem D. Rodolphus. Sed abſit à Chriſtiano pectore, vel boni quicquã exſpectare, nedum *Omnia*, his præſidiis; vel mali quicquam, nedum *Omnia*, his alexipharmacis velle amoliri. Quicquid ejuſmodi eſt, de Idololatria, de Impietate eſt.

XVI. Hæc pauca, inquies, (etſi nimis multa ſunt, ut in malis) plus ſatis quidẽ illa abſurda, & Chriſtiano indigna. At nihil hactenus audio de propoſito libri argumento, de *Magneticâ*, inquam, *vulnerum*

cura.

curatione. Quid faciam tibi, mi Lector? Totius Magici Tractatus pagellæ ſunt in univerſum nonaginta novem. Sed poſt tot quiſquilias, quas partim audiſti, tandem pagina octogeſima tertia, mentio oritur de VNGVENTO ARMARIO, quam nomenclaturam ſingulæ pagellæ majuſculis litteris produnt. *Reliquum nunc eſt*, inquit D. Goclenius, *ut ſuprà propoſitæ Quæſtionis explicationem ex commemoratis iſtis* PRINCIPIIS DEDVCAMVS.

XVII. Sciſne quàm pulcrè DEDVCAT, Lector amice? Vtcumq; te torqueas, nunquã in-

venies

venies DEDVCTIONEM, nisi hanc, aut similem: *Asini imago facit futura prognosticare*: (40.) ergo unguentum Armarium vulnera curat citra remedii applicationem. vel, *Hominis figura sedentis post aratrum, longâ barbâ, vultuq; longo, & superciliis curvatis, in cujus collo sint quatuor homines jacentes, & qui teneat in manibus vulpem & vulturem: si talis lapis, in quo hæc erunt sculpta, collo suspendatur, ad omnes plantationes valet, & ad inveniendum thesauros: nam si sub cervice, iturus in lectum, posueris, in somno videbis thesauros, ac modum extrahendi. Est & alia ejus virtus, scilicet conferre ægritudinibus brutorum, cùm aquam biberint, in quâ hic lapis lotus*

tus fuerit: debet autem ſculpi in die & horâ Veneris (45.) Ergo unguentum Armarium vulnera curat citra remedii applicationem.

XVIII. Sed audi jam accuratè *modum, quo vulnus curatur ſine remediis*, ut canit (88) & ad marginem, & in ipſo contextu, ut intelligas rem planè eſſe liquidam. *Fit ſanatio illa*, inquit, *per meram naturam, atque magneticam quandam efficientiam*. Nimis quidem amplum illud, QVANDAM. Quænam ea tandem eſt? Hoccine clarè ſcire aves? audi, per *Attractionem & Deductionem*. Mira narras. ſed amabò te, Quis trahit? quid trahit? quò trahit? Nihil addis.

addis. Si quæram, Quomodo trahit? aut quibus adminiculis? *Per Influentiam*, inquis, *corporum cælestium, operationes suas perficientium per Elementa.*

XIX. Hic iterum desidero, & exspecto, ut dicas mihi, quæ aut cujusmodi illa sit *Influentia*? quales *Operationes*? quę *Elementa*? Taces, ac me frustra hiantem destituis. Hoccine est *Patefacere caussas mirandarum rerum*, ut pollicetur frons Libelli tui sine fronte? sed dubio procul putabis te satis patefacere, dum hic adjungis: *per Vectorem* SPIRITVM *toties decantatum.*

XX. De hoc SPIRITV, videamus primùm, quid & suprà

prà & infrà dicas, & quomodo eum *decantes*. Atque ignoſcas velim, ſi in re tam *obſcurâ, & in naturæ majeſtate abditâ*, mentem tuam minùs aſſequamur, & fortè *Spiritum* iſtum te *decantare* cenſeamus, cùm aliud ca-nas. Bona fide certè indicabimus, quæ ex Libello collegiſſe videmur. Pagella 80. in re non diſſimili, id eſt, in explicandis *viribus annulorum, imaginum, figurarum*, negas CREDITAS *vires* (Immanis omnino eſt fides tua, qui quidem has nugas credas) *aſſignandas Temperamento*, negas *Manifeſtis qualitatibus*, negas *Toti ſubſtantiæ*. Facilè tibi aſſentior, cùm fru-

ſtra

ſtra quæratur cauſa ejus, quod nuſquam ſit.

XXI. Sed tu aliter judicas, & ex hoc Nihilo aliquid facis, cauſamq; non quamlibet, ſed admirandam attribuis. Cui ergo has vires creditas áſſcribis? audi jam, Lector, ſeriò aliquid de Spiritu. *Divinæ*, ait, & MAGICÆ, *hoc eſt, ſuperiori* CVIDAM (quæſo aliquid clarius, & aſſtrictius) *& ſublimiori cauſa, quam non inconvenienter Spiritale vehiculum, & vinculum quidã appellitarunt.* Ne jam quidem aliquid afſers, quod intelligi queat. Metaphorica, opinor, ſunt tuum iſtud *Vehiculum, & Vinculum*. Quid tandem propriè iſta eſſe dicemus? Margo

an

an lucem affert, an tenebras? *Spiritus*, ſubmonet, *potentiarum occultarum vehiculum*.

XXII. Quænam iſtæ Potentiæ? quomodo hoc utuntur vehiculo? an onera imponunt? an vehantur ipſæ? an aurigantur? Pagella 86. Spiritus iſte *Potentiarum occultarum* dicitur *Lucidus*. Qua luce, & cui lucet in illis tenebris? Dicitur *Mundi & Cælorum Vector*, qui paullò antè vocabatur *Vehiculum*. Sed qua tandem ratione Cælum Mundumq; vehit, an vehitur? Aliquid hìc lucis velim à *Lucido* iſto *Spiritu*.

XXIII. Fruſtra. Nam Spiritum nuſquam invenias niſi atrum, quicquid fingát filii te-

nebrarum. Dicitur *Vis cælitus demissa.* Atà quo, & quomodo? Dicitur *Virtus non semper sui similis.* Ita video quidem, ut quę toties & nomina mutet & formam, ut nec Proteus comparari queat. Pagella 87. turmatim congeruntur ænigmata.

XXIV. Nam idem vocatur *Mundi Spiritus, Vector Spiritus, Infusus Spiritus, Vnus, Divinus, Continuatus Spiritus,* Spiritus intermediæ inter cælum, & sublunaria substãtiæ. Quæso, D. Rodolphe, licétne intelligere, quid tandem *Spiritus* ille sit, à te tam multipliciter & *toties decantatus*? Licet. Dic ergo. Pag. 91. sic leges:

Spiri-

Spiritus Vapórve, mediæ cujusdã inter corporatas & incorporatas substantias naturæ, qui Spirituales actiones in se recipiat, aëríque repræsentet, cùm sit corporeus, contactu suo realiter alteret.

XXV. Oedipe ubi es? *Vapor*, ait, & tamen non Corpus, sed *mediæ* CVIVSDAM *naturæ*. En, quàm iterum adhæret individuo *Vago*, ubi diffinitum, expressúmque aliquid exspectari noverat. Sed quod ait, *Cùm sit corporeus*, de *Spiritu* dicit, an de *aëre*? Si de illo, quomodo *Mediæ naturæ*? Si de hoc, nemo est, qui dubitat: hoc tamen non facilè quis capiat, quomodo

aëri corporeo repræſententur, cùm *tales actiones corporeæ non ſint, &* *ſine corpore, (non tamen ſine vehiculo) cælitus illabantur* (82.)

XXVI. Vides, quàm ubique magno conatu *nihil* agat? quo ſtudio, labore, induſtria, *nihil* demonſtret? Quod adeò ipſe tandem agnovit ingenuè D. Rodolphus. Illis enim proximè deſcriptis verbis mox ſubjungit: *Quare nullâ hic opus ex ſenſibus menſurâ, nullâ ambitioſâ verborum pugnâ, &* INANI DEMONSTRATIONVM CONATV. Gratiam tuo candori D. Gocleni.. Nihil verius dixiſti. *Inanis* planè eſt, hac quidem in re, omnis *demõſtrandi conatus*; ubi quicquid eſt, me-

ræ præſtigiæ ſunt, aut aliquid nihilo melius.

XXVII. Quòd autem 83. ais, *voluptati eſſe philiatro, rerumque naturalium induſtrio ſagaciq́ꝫ inveſtigatori, probabiles rationes comminiſci; quas ſi non aſſequitur planè, non tamen rebus manifeſtis propterea derogat fidem, nec effectus calumniatur*; rectè dici arbitror in rebus pleriſque naturalibus, de quarum effectu nemo ſanus eſt, qui dubitet. Cæterùm ut in commentitiis illis tuis admirandis effectis idem credatur, ignoſces, ſi dicam, nunquam fore, ut ulli ſano capiti perſuadeas: cùm aliud nihil ſint, quàm quod verbo uno dicere ſolemus, *Gauckelwerck*.

XXVIII. Nam alioqui quid vetat, *Necromantiâ imbutos*, (quam *vetitam Magiam* agnoſcis [29.] etſi teipſum eam docere, ſuprà demonſtratum eſt) quid, inquam, vetat, Necromanticos eadem pro ſe afferre, cùm *faciunt ſtatuas è ligno, vel aliâ materiâ loqui, reſpondere, moveri motu progreſſivo*? An putas, te minùs polliceri, cùm jubes ſecurum ab omnium Dæmonum incurſu eſſe eum, qui LEPORIS *imaginem in Iaſpide portaverit*? (58.) Sanè, ſi quid ſapio, multò id maius eſt, quàm lignum aliquod moveri: & quidem ab imbellis *Lepuſculi imagine*, qui quomodo tantum auſus? tantum potuit?

XXIX. Meritò quidem, me quoque aſſentiente, ais, quæ Necromantici efficiant, *nullo modo per cauſſas, & media naturalia effici poſſe, ſed neceſſariò referri debere ad ſubſtantiam aliquam* INCORPOREAM, *quæ occultè cum ipſis Magis operetur*, (29.) Cacodæmonem, opinor, intelligis. Sed cùm ais, *Sublimior & præſtantior* OPIFEX, INSCVLPTOR, *&* FORMATOR *in noſtro* MYSTERIO *collocandus eſt, & quærendus:* quem alium intelligere potes, niſi eundem CACODÆMONEM? Neque enim alius quiſpiam Myſtes huic MYSTERIO aſſignari poteſt.

30.

XXX. Nimis graviter censes, cùm eos, qui hæc tua *Mysteria* non capiunt, *summæ* accusas *impudentiæ*. (83) Molliùs, quòd sensuales Philosophos vocas (*89.*) probrosum tamen, quasi solus sis spiritalis. Sed maximè placet, quod ibidem de nobis, stolida turba, flexus in humanitatem, asscribis: *Miseret me eorum.* Tangat quis genua tua, D. Gocleni, & dissuavietur dexteram.

XXXI. Auge rogo te, hāc misericordiam, & jam accuratè nos doce, quemadmodum *vulnera sine remedijs curentur.* Maximè, inquit. *Pandite nunc Helicona, Deæ.* Primùm præstruis denuo (91.) *Multas esse actio-*

actiones, ad quas non sit opus contactu corporis, sed virtutis. Assentior & laudo. Addis: *Estq; hæc virtus, quam per intervalla exercent corpora, effunduntq;, qualitas corporis expers, in quâ* SOLA *inest efficacitas.* Cupio te esse memorem hujus ænigmaticæ assertionis, quia futurum credo, ut ea utamur.

XXXII. Tum, ut indices, te jam aliquid afferre æterna cedro dignum, marginem inuris hoc stigmate, NB. quod valet, opinor, *Nota bene.* Audiamus igitur, quid adeò sedulò notandum notes. *Vis*, inquis, *ex unguento exiens, effundit se non in lapidem, ferrum, vel lignum, quibus cum nullam habet conjunctionem,*

ctionem, sed virtute MOTORIS *ad vulnus se propagat (92)* Quænam hæc VIS est? An illa *Qualitas corporis expers?* Ita videris velle. Sed quomodo ejusmodi *Qualitas incorporea* inest in *Vnguento corporeo*? Nova Philosophia.

XXXIII. Quomodo eadem *Qualitas exit?* & quidem cùm sit *incorporea, exit sine corpore*, sive, quod in Accidentibus idem esse reor, sine subjecto? An quod Calvinistæ in sacrosancto EVCHARISTIÆ Sacramento capere, aut credere non possunt, tam facilè efficis ex CALVARIA FVRIS SVSPENSI? (95.) & quidem non modò ut sit *sine subjecto*

Acci-

Accidens, ſed etiam ut EXEAT, ſe EFFVNDAT, ſe PROPAGET. Modeſtiùs mihi videbatur fingendum.

XXXIV. Ampliùs, MOTOREM quem vocas? Reſpõdes: *Primum* MOVENS *in unguento eſt vis balſamica in ſanguine & uſneâ*. Vt nos torques! Dic iterum: hæc VIS éſtne eadem illa *Qualitas incorporea*? Non videtur. Nec enim tum rectè diceres, *propagari virtute* MOTORIS, quaſi aliena; ſed *virtute* SVA, quippe quæ ipſa ſit MOTOR.

XXXV. At neque alia eſſe poteſt ab illa VI *corporis experte*. Nam qua fini *ad vulnus usque continuaretur?* [92] SOLI (memineris

mineris) *Qualitati corporis experti ineſt efficacitas*. Quid igitur agat iſthic tua VIS BALSAMICA, quæ efficere nihil poſſit? Quinetiam ſi per te licet, quæro, cur tam pretioſum à nobiliſſima planta nomen trahat, à qua nullam trahit *efficaciam?*

XXXVI. Iam quis Chryſippus toto ſuo acumine illud capiat, quòd hic MOTOR moveri nequeat, etſi PRIMVM MOVENS eſt (quanquam hoc nomine debeat non moveri. Ariſtotelem legiſti) niſi *mediante Spirituali* VINCVLO? (92) Profectò hoc *Vinculo* nova ænigmata nectis. Vel dic, quodnam hoc *Vinculum*? Dic, Quomodo

modo *Spirituale* ex infami illo capite patibulati trium litterarum hominis?

XXXVII. Et tamen, si tibi credimus, *Vis illa Balsamica fit unum cum vulnere per utriusq; FORMÆ conjunctionem.* Occidis nos, D. Gocleni, tuis gryphis. Quam vocas, VTRAMQVE FORMAM? Demus tibi, *vim* illam *laquei alumnam* esse *Formam* quandam accidentariam: at altera éstne ipsum *vulnus*, an *vulneris* aliqua *Qualitas*? hoc posterius potiùs colligi posse videtur, ex illis tuis verbis: *Ita ut etiam egredientes in mediâ intercapedine, mutuo occursu uniantur.* De *Formis* loqueris: atqui *Vulnus*, ut opinor, nō

egre-

egreditur, non *occurrit*.

XXXVIII. Si *Modum* quæramus, *quo simul sunt Movens, & quod Movetur*, necessariò dubitantes destituimur, cùm ipse dubius dicas: *Sive id fiat lumine, sive radijs, sive qualitate occultiore, & contactu* SPIRITVALI. En ut iterũ nos homines carnales deseris humi repentes: & totus *Spiritualis*, *occultioris qualitatis alis*, in sublime ferris. Sed cave sis, ne ut alter ille Magus, Magorum & Præstigiatorum Abavus, dum volare amas, ingredi nequeas; & dum Alas quæris, plantas amittas. Vide, an non id significet tua illa ingenua confessio, qua disertè profiteris: *Spiritualis hic*, & IN-

SEN-

SENSILIS *actio est, non* REALIS OPERATIO. (93.)

XXXIX. Et hoc memineris. Et simul, *ubi nulla est* REALIS OPERATIO, *nullum esse reale opus, nihil fieri reale*. Ipsissima hæc est *Summa summarum* tui Libelli. Polliceris MIRANDAS RES, *& in Naturæ* MAIESTATE *abditas*, sive per *imagines, characteres, sigilla*; sive per VNGVENTVM ARMARIVM ex calvaria, venis, ventre scelerati hominis emersum. Ad rem ubi venitur, parturiente cælo, non montibus; nascitur, non ridiculus mus, sed pudendum NIHIL.

XL. At enim, mihi dixeris, vim infers sensibus humanis, & frustra obruere niteris claram EXPERIENTIAM. Sciunt enim multi, se sic curatos: non pauci, se sic curasse. Rex ille Belicola olim Danieli: *Non videtur tibi esse Bel vivens* DEVS? *Annon vides, quanta cōedat & bibat quotidie*? Dan. 14. 5. Sic tu ferè de tuo lepido Vnguento, quod tanta vulnera quasi devorat & absorbet. Responsum accipe à Propheta: *Ne erres, Rex. Bel non comedit aliquando*: & à me; *Tuum Vnguentum nunquam culicis pulicisve puncturam curavit*, nedum ut *grandia vulnera*. Neq; mihi oggeras *Vulgi experimentum*, *cùm*

aculeos

aculeos, vel clavos pedum plantis infixos detrahunt, LARDOQVE ELIXO *immittunt, & ita partē sauciatam, seu vulnus* ABSQVE INFLAMMATIONE, & DOLORE *consolidant.* (3.)

XLI. In quo experimēto miseret me tui primùm D. Goclenì, (ne te solū putes misericordem) qui tāto conatu *Latronum capita & viscera scruteris ad* tuum *Vnguētum*, cùm indoctum vulgus & facilius & honestius à *porcello & carnario suo* remediū petat, & idem præstet. Tum aliorum quoque, qui his præstigiis fidem adhibent, & multò magis, si in se, aliisve utuntur. Sed urgebis tamen, *Rem & effectum apparere.* Nemini volo

factam contumeliam.

XLII. Crediderim esse honestos, atq; etiam splendidos homines [nam ita accepi] qui sine omni mala malitia eo remedio utantur, eo sanentur, quos nõ insimulabo ullius criminis: doleóque adeò vehementer, tam candidas mentes sic incaute circumveniri insidiis. Non potes legere hanc purgationẽ, D. Gocleni, quin gravem censuram exspectes: Et sanè non possum afferre levem in re tam gravi. Itaque ut Danielis responsum in alia re, impostura non omnino dissimili, non deseram, ut ille indicavit, non *Idolum*, sed *Idoli Sacerdotes devorare omnem illam*

impen-

impensam, idque re ipsa osten-
dit: sic ego tibi audacter dico,
*Vulnera nunquam devorari & sa-
nari à tuo Vnguento* [quod non
tam *remedium* censeam, quàm
*remedij Idolum, & vanum Simu-
lacrum*] sed ab hujus *Idoli Mysta*,
id est [audi fortiter, liberè ve-
ra enunciantem] id est, inquã,
à DIABOLO.

XLIII. Id intellige, quoti-
es vulnus est ejusmodi, ut neq;
vulnerati corporis natura elu-
ctari possit, neque aliud reme-
dium adhiberi videatur, quàm
illa *Diabolica teli inunctio*. Quid?
inquies, *teli inunctione* Caco-
dæmon sanat? minimè: neque
enim possit: sed irridens & sub-
sannans Vnguentarios istos,

adhibet ipſe interea clanculũ *remedia alia*, callentiſſimus medicinæ omnis, & longè promptior *occulto aditu* ſubire, quàm illi Belis Antiſtites. Quæris, Cur? *ex pacto*. Quo? quod initum cum eo, qui primus eam diſciplinam ab ipſo damnato Spiritu ſancitam hauſit.

XLIV. Neque id jam aliter oſtendam, quàm quòd fatearis ipſe, *non deeſſe eruditos, qui id naturaliter fieri poſſe planè negent*; [3] & alios, *qui judicent cærimonias* MAGICAS *eſſe, impoſtorias ludicras, & ad ſpeciem confictas*. Deinde, quòd neque ali⁹ quiſquam hactenus, neque tu tanto conatu quicquam probare potueris eorum, quæ maximè opor-

oportebat, & tu volebas; ut meritò pro æterno elogio libri tui concludere debueris: EX NIHILO NIHIL FIT. Iam audi meam quoque Conclusionem.

XLV. Mones in fronte libelli tui Magici: *Lege, & intellecta rectè judica.* Quod in me fuit, id feci. *Legi*, ut arbitror, accuratè. *Intellexisse* puto. Sin minùs, vel tuum peccatum est, qui sic sis tenebricosus; vel potiùs Argumenti, quod cùm totum sit à *Principe tenebrarum*, nihil mirum, si nihil ei *lucis*, nisi *maligna*, circumponere potueris. Vin' jam RECTUM IUDICIUM? Audi. Quæ priore parte de CHARACTERI-

BVS ſcripſiſti, de *fanaticâ Impietate ſunt:* quæ poſteriore, de VNGVENTO ARMARIO, *ejuſdem furfuris: Totus* LIBELLVS *pernicioſus eſt Reip. Chriſtianæ*. En Iudicium. Nec pluribus te alloquor.

APPRO-

APPROBATIO.

HANC *Anatomen prælo committendam censeo, ut manifestum Lectori fiat, Eos, qui Catholicis Idololatriam impudenter affingunt, tandem iusto Dei iudicio in veram Idololatriam, & exsecrandas Superstitiones incidere.*

GVILIELMVS FABRICIVS, Apoſtolicus & Archiducalis Librorum per Belgium Cenſor.

Cum Privilegio Sereniſſ. Belgicæ PRINCIPVM.

Secunda hæc Editio ad Exemplar Trevirenſe expreſſa eſt.